

Test etapu finałowego – klucz odpowiedzi

<https://konkurspkb.pl>

I. Polityka

- 1) Scharakteryzuj krótko konstrukcję polskiego systemu emerytalnego ze szczególnym uwzględnieniem sposobu finansowania wypłat świadczeń.

Odpowiedź: W Polsce obowiązuje system zdefiniowanej składki. Oznacza to, że w chwili przejścia na emeryturę wpłacone przez nas składki są sumowane, a następnie dzielone przez przewidywaną dalszą długość życia według statystyk GUS. W efekcie daje to wysokość otrzymywanego świadczenia.

Strukturalnie polski system emerytalny składa się z trzech filarów: I filar to środki pochodzące z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które naliczane są ze składek odprowadzanych przez ubezpieczonych, II filar (który niedługo może zostać poddany likwidacji na drodze ustawy sejmowej) to emerytury w ramach Otwartych Funduszy Emerytalnych, z kolei III filar, całkowicie dobrowolny, to środki w gromadzone ramach różnych programów (PPE, IKE, IKZE, PPK).

- 2) Jakie dopuszczalne limity wyznacza ramię korekcyjne UE odnośnie deficytu sektora finansów publicznych oraz relacji długu publicznego do PKB? Omów rolę tych mechanizmów dla gospodarek państw członkowskich Unii Europejskiej oraz konsekwencje nie przestrzegania limitów.

Odpowiedź: W ramach europejskiego Paktu stabilności i wzrostu na kraje członkowskie nałożone zostały limity w wysokości 3% maksymalnego deficytu sektora publicznego oraz 60% zadłużenia w relacji do PKB. Celem tych rozwiązań jest zapewnienie w państwach członkowskich występowania solidnych finansów publicznych, stabilnego poziomu cen oraz silnego, trwałego wzrostu gospodarczego, który sprzyja tworzeniu miejsc pracy. Reguły te mają również zapewnić większą konwergencję gospodarczą Unii Europejskiej oraz ułatwić wprowadzenie na całym jej obszarze wspólnej waluty euro. Kraje niestosujące się do wymogów mogą zostać objęte procedurą nadmiernego deficytu.

- 3) Czym jest Zgromadzenie Narodowe oraz jakie ma funkcje w III RP?

Odpowiedź: Zgromadzenie Narodowe to wspólne posiedzenie obu izb parlamentu. Przewodniczy mu Marszałek Sejmu, ewentualnie w zastępstwie Marszałek Senatu.

Zgromadzenie działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu. Zwoływane jest w celu odebrania przysięgi prezydenta, uznania niemożności sprawowania urzędu przez prezydenta ze względu na stan zdrowia, wysłuchania orędzia prezydenta lub postawienia prezydenta w stan oskarżenia.

4) Czym jest i gdzie odbywa się Światowe Forum Ekonomiczne (*World Economic Forum*)?

Odpowiedź: Światowe Forum Ekonomiczne to konferencja gospodarcza odbywająca się w Szwajcarii, w miejscowości Davos. Jest spotkaniem prezesów najbogatszych światowych korporacji, przywódców politycznych (prezydentów, premierów i innych) oraz wybranych intelektualistów i dziennikarzy.

5) Czym jest *pink-*, *blue-* i *greenwashing*? Podaj przykłady każdego z tych działań.

Odpowiedź: Wszystkie podane terminy opisują nieetyczne działania przedsiębiorstw, które polegają na pozorowaniu działań prospołecznych, związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu, które jednak pozostają wyłącznie w sferze deklaracji.

- *Greenwashing* – pozorowanie działań proekologicznych. Przykład: podkreślanie nieużywania różnych substancji (np. freonów), mimo że ich wykorzystanie produkcyjne od wielu lat jest zabronione.
- *Bluwashing* – pozorowanie działań prohumanitarnych. Przykład: deklarowanie aktywnego wspierania inicjatyw Organizacji Narodów Zjednoczonych przy braku realnej kontrybucji finansowej, czy organizacyjnej.
- *Pinkwashing* – pierwotnie pozorowanie działań mających na celu ograniczenie ryzyka zachorowania na raka piersi, obecnie pozorowanie działań sprzyjających środowisku LGBT. Przykład: Deklarowanie przez wielkie koncerny wsparcia dla ruchów LGBT+ na całym świecie, jednocześnie ze wspieraniem finansowym podczas wyborów w różnych krajach, polityków o poglądach homofobicznych czy transfobicznych.

6) Przedstaw rolę stanowiska I Sekretarza KC PZPR w PRL.

Odpowiedź: I sekretarz KC PZPR był *de facto* najważniejszym człowiekiem w ówczesnej Polsce i faktyczną głową państwa. Stał na czele Komitetu Centralnego, czyli najwyższej władzy PZPR między zjazdami, kierującej całokształtem pracy partii. Uprawnienia I

sekretarza KC były niezwykle szerokie. Reprezentował partię, sprawował nadzór nad siłami zbrojnymi (jako Szef Komitetu Obrony Kraju), kierował pracą Biura Politycznego oraz sekretariatu.

- 7) Podaj nazwę dowolnej grupy w Parlamencie Europejskim, w której skład wchodzi polska partia. Nazwij ją oraz krótko scharakteryzuj jej postulaty polityczne.
- **Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy (EKR/ECR); konserwatyizm, liberalizm gospodarczy, PiS**
 - **Grupa Europejskiej Partii Ludowej (EPL/EPP); chrześcijańska demokracja, liberalny konserwatyizm; PO, PSL**
 - **Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim (S&D); socjaldemokracja; SLD, Wiosna**

- 8) Opisz różnice między Radą Europy, Radą Europejską, a Radą Unii Europejskiej.

Odpowiedź: Rada Unii Europejskiej jest głównym organem decyzyjnym UE. Głównym zadaniem Rady jest przyjmowanie, wraz z Parlamentem, aktów prawa UE. W posiedzeniach tej Rady uczestniczą ministrowie z krajów członkowskich (po jednym za każdego kraju w zależności o tematyki spotkania).

Rada Europejska – jest organem politycznym UE i oznacza spotkania premierów lub głów państw członkowskich, które odbywają się cztery razy w roku. Na tych spotkaniach, zwanych również szczytami UE, omawiane są główne problemy unijne, wyznaczone kierunki rozwoju, podpisywane są traktaty.

Rada Europy nie jest instytucją unijną, lecz niezależną od Unii organizacją międzynarodową. Zajmuje się ochroną praw człowieka, ochroną demokracji i współpracą państw członkowskich w dziedzinie kultury.

- 9) Opisz rolę Rzecznika Praw Obywatelskich w polskim porządku prawnym, przedstaw jego zadania i kompetencje.

Odpowiedź: Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych (Konstytucja, art. 208 pkt. 1). Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela, w tym realizacji zasady równego traktowania. Bada, czy na skutek działania

lub zaniechania organów władzy publicznej nie nastąpiło naruszenie prawa, zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej oraz czy nie doszło do aktów dyskryminacji. Monitoruje wdrażanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Rzecznik Praw Obywatelskich prowadzi działalność przede wszystkim na podstawie wpływających do niego wniosków, będących jednym z konstytucyjnych środków ochrony wolności lub praw naruszonych przez organy władzy publicznej.

10) Dokonaj oceny przepisów prawa wyborczego w odniesieniu do wyborów do Sejmu RP.

Uwzględnij progi wyborcze oraz metodę D'Hondta.

Odpowiedź: Wykorzystanie metody D'Hondta w obliczaniu mandatów do Sejmu RP w poszczególnych okręgach premiuje partie z dużym poparciem w danym okręgu, jednocześnie wykluczając partie z poparciem poniżej 5% (koalicje z poparciem poniżej 8%) w skali kraju. Sprawia to, że regionalne ugrupowania cieszące się wysokim poparciem w obrębie na przykład województwa nie mogą liczyć na reprezentowanie regionu w Sejmie RP.

II. Kapitał

11) Funkcja popytu na napoje słodzone ma postać $Q_d = 100 - 2P$, natomiast funkcja podaży ma postać $Q_s = -20 + 4P$. Rząd, na podstawie danych z ministerstwa zdrowia ustalił, że pożądana wielkość konsumpcji napoi słodzonych przez społeczeństwo wynosi 40. Przedstaw jakie działania może podjąć rząd w celu doprowadzenia konsumpcji do pożądanego poziomu (przedstaw dokładne dane liczbowe wraz z obliczeniami).

Odpowiedź: Zadanie warto rozpocząć od sprawdzenia równowagi rynkowej przed ingerencją państwa, w tym celu wyznaczamy ilość i cenę równowagi.

$$Q_d = Q_s$$

$$100 - 2P = -20 + 4P$$

$$6P = 120$$

$$P = 20$$

$$Q = 60$$

Równowagowo spożywana ilość napoi słodzonych jest większa od oczekiwanej przez państwo. W celu doprowadzenia ilości równowagi do poziomu 40 należy nałożyć podatek na konsumentów, lub producentów, który zredukuje nadmiarowy popyt, lub podaż.

Hipotetyczna wartość podatku pobieranego od konsumentów:

$$Q_d = 40 = 100 - 2(P + t)$$

$$-60 = -2(P + t)$$

$$P + t = 30$$

Jednocześnie:

$$Q_s = 40 = -20 + 4P$$

$$4P = 60$$

$$P = 15$$

Zatem:

$$t = 15$$

Hipotetyczna wartość podatku pobieranego od producentów:

$$Q_s = 40 = -20 + 4(P - t)$$

$$60 = 4(P - t)$$

$$P - t = 15$$

Jednocześnie:

$$Q_d = 40 = 100 - 2P$$

$$2P = 60$$

$$P = 30$$

Zatem:

$$t = 15$$

Podatek na producentów = 15 zł od sztuki, albo podatek na konsumentów = 15 zł od sztuki.

12) Wykorzystując dane z zadania 11. przedstaw jaki wpływ może mieć wprowadzenie proponowanego przez Ciebie rozwiązania na rynek soków owocowych (zakładając, że są zdrowe i nie mają dodatku cukrów).

Odpowiedź: Dla wielu konsumentów napoje słodzone i niesłodzone stanowią parę dóbr substytucyjnych. Cechują się one ujemnymi wartościami elastyczności mieszanych popytu. Oznacza to, że im wyższą cenę przyjmuje jedno z dóbr, tym większym zainteresowaniem cieszy się drugie z nich. Wobec tego nałożenie podatku na napoje słodzone wywoła wzrost popytu na soki owocowe, co z kolei przełoży się na zwiększenie ich ceny.

13) Jan ma możliwość kupić jedynie dobra X oraz Y. Cena dobra X wynosi 10, natomiast cena dobra Y wynosi 20. Dochód Jana wynosi 100. Funkcja użyteczności przyjmuje postać $U = 2X - Y$. Przedstaw, ile poszczególnych dóbr będzie konsumował Jan, przy założeniu maksymalizacji użyteczności.

Odpowiedź: Należy zwrócić uwagę na znak minus znajdujący się w funkcji użyteczności całkowitej przed literą „Y” symbolizującą ilość konsumowanego dobra Y. Oznacza to, że im więcej Y konsumuje Jan, tym mniejszy jego poziom ogólnej satysfakcji. Wynika z tego, że Y to dobro niechciane. Zakładając, że Jan jest racjonalnym konsumentem – będzie nabywał samo dobro X. Mając do wydania 100 jednostek pieniężnych na dobro o cenie 10 j.p. zakupi on więc 10 sztuk X.

14) Wykorzystując dane z zadania 13. rozstrzygnij jaki charakter ma dobro Y? A jaki X?

Odpowiedź uzasadnij.

Odpowiedź: Zgodnie z wcześniej zamieszczonym rozumowaniem, dobro X ma charakter dobra pożądanego, z kolei dobro Y – niechcianego.

15) Wykorzystując dane z zadania 13. rozstrzygnij jaka jest elastyczność dochodowa dobra X oraz Y? Odpowiedź uzasadnij.

Odpowiedź: W odpowiedzi na to zadanie musimy założyć, że Jan ma do dyspozycji tylko konsumpcję tylko dóbr X i Y. Jak wcześniej zauważyliśmy, dobro Y jest dla niego niepożądane – nie ma żadnej motywacji do jego nabywania, zatem niezależnie od skali przyrostu dochodu, wydatki na Y będą wynosiły 0, taką też wartość osiągnie elastyczność dochodowa popytu na dobro Y. Wobec tego, skoro Jan cały dochód wydaje na dobro X, to elastyczność dochodowa wyniesie 1.

16) Czym jest wskaźnik q Tobina? Wyjaśnij jak przyjmowane przez wskaźnik wartości mogą wpływać na ilość emisji akcji na giełdzie?

Odpowiedź: Jest to iloraz wartości rynkowej firmy do jej wartości odtworzeniowej. Większa jego wartość oznacza wyższe wyceny spółek giełdowych – w tym wypadku nowa emisja akcji prowadzi do mniejszego rozwodnienia kapitału i WZA chętniej się na nią zgadza. Stąd podczas hossy emisje już istniejących spółek są częstsze. W przypadku spółek nowych – hossa sprzyja łatwości pozyskania nowego kapitału, stąd wyższe q Tobina skutkuje większą ilością nowych IPO.

17) Na początku 2008 r. wskaźnik P/E dla indeksu S&P500 wynosił 21,46, a na początku 2009 r. aż 70,91 – mimo eskalacji kryzysu finansowego. Wyjaśnij przyczynę takiego zjawiska. Zaproponuj inny wskaźnik, który niweluje taką cechę P/E.

Odpowiedź: Działo się tak, ponieważ zyski wielu spółek z S&P500 spadły o 80-90% (a czasem nawet poniżej 0), a wycena spółek spadła średnio o ok. 50%. Stąd P/E (kapitalizacja przez roczny zysk) się zwiększył, mimo bessy. Wskaźnik P/E Shillera niweluje ten problem (biorąc pod uwagę zyski z 10 lat skorygowane o inflację).

18) Jakie zmiany zachodzą w modelu IS-LM w wyniku nieoczekiwanego wzrostu popytu na pieniądź?

Odpowiedź: Nieoczekiwana zmiana popytu na pieniądź powoduje przesunięcie krzywej LM, co sprawia, że równowaga na rynku pieniądza ustala się w innym punkcie, niż zakładał bank centralny, przyjmując określony cel monetarny w postaci nominalnej podaży pieniądza. Krzywa LM przesuwa się w górę (w lewo), spada dochód narodowy (Y), a wzrasta poziom stopy procentowej (r).

19) Czym różni się numizmat od monety lokacyjnej? Omów zagadnienie z punktu widzenia lokowania kapitału, przedstaw przykłady obu form.

Odpowiedź: Numizmat to moneta lub medal (metalowy krąg nie pełniący funkcji środka płatniczego), którego wartość ma głównie charakter kolekcjonerski – wynikający z rzadkości, dużego popytu, czy walorów wizualnych. Moneta lokacyjna, inaczej bulionowa, to z reguły dekoracyjna sztabka metalu szlachetnego, najczęściej srebra lub złota. Jej wartość pochodzi z aktualnej wyceny kruszcu. Inwestor nieposiadający wiedzy historycznej, czy numizmatycznej, a zainteresowany nabyciem kruszcu, powinien zdecydowanie bardziej rozważyć monetę lokacyjną, z kolei rynek kolekcjonerski zalecany jest inwestorom śledzącym rynek aukcji i licytacji od dawna.

20) Czym jest *blockchain*? Omów pojęcie, jego najczęstsze zastosowania w kilku branżach gospodarczych oraz znaczenie dla inwestorów.

Odpowiedź: Blockchain to rodzaj architektury informatycznej, która określa sposób przechowywania informacji w formie zdecentralizowanej i rozproszonej bazy danych. Rozwiązanie to cechuje duży stopień transparentności, anonimowości, niezależności, bezpieczeństwa i efektywności. Blockchain znalazł zastosowanie w wielu gałęziach gospodarki na czele z instytucjami finansowymi (tzw. segment fintech), w energetyce (gdzie służy do rozliczania transakcji kupna-sprzedaży energii między jej małymi producentami). Z punktu widzenia inwestora ma jednak największe znaczenie w kryptowalutach, stanowiących jego najpopularniejsze i najpowszechniejsze zastosowanie.

III. Biznes

21) Wytlumacz czym się różni unikanie płacenia podatków (*tax avoidance*) od uchylania się od płacenia podatków (*tax evasion*).

Odpowiedź: Unikanie płacenia podatków to wykorzystywanie luk w prawie do niepłacenia podatków bądź uiszczania mniejszej wysokości podatku. Jest to działanie legalne. Natomiast uchylanie się od płacenia podatków jest to niepłacenie podatków bądź płacenie jego części, które jest niezgodne z prawem.

22) Wyjaśnij na czym polega amerykańska ustawa potocznie nazywana *Obamacare*.

Odpowiedź: Ustawa *Patient Protection and Affordable Care Act (PPACA)* uchwalona została przez 111. Kongres Stanów Zjednoczonych i podpisana 23 marca 2010 przez prezydenta Baracka Obamę. Głównym celem ustawy jest zwiększenie liczby osób posiadających ubezpieczenie zdrowotne i zredukowanie kosztów opieki zdrowotnej. Ustawa ta nakłada na obywateli USA obowiązek posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, a jednocześnie zapewnia rządowe dopłaty do składek ubezpieczeniowych dla osób o niskich dochodach. Ma to zapobiegać sytuacjom, w których najbiedniejszych osób nie stać na opłacenie składek i w sytuacji zagrożenia życia bądź zdrowia nie mogą sobie pozwolić na pomoc medyczną.

23) Czym jest tzw. Wielka Czwórka? Jakie firmy wchodzą w jej skład?

Odpowiedź: Wielka czwórka to określenie oznaczające cztery największe firmy zajmujące się audytem finansowym przedsiębiorstw. Wielką czwórkę tworzą: Deloitte, Ernst & Young, KPMG i PwC. Ewolucja tego terminu obrazuje skalę konsolidacji rynku audytowego, w latach 80. XX wieku posługiwano się hasłem „wielkiej ósemki”, od początku lat 90. „wielkiej szóstki”, pod koniec 90. „wielkiej piątki”. Termin „wielka czwórka” funkcjonuje od mniej więcej 2002 roku.

24) Opisz zjawisko *real-time marketing* i podaj przynajmniej dwa przykłady jego zastosowania.

Odpowiedź: *Real-time marketing* w wolnym tłumaczeniu nosiłby nazwę „marketingu w czasie rzeczywistym”. Termin oznacza tworzenie przekazów reklamowych w formie szybkiego reagowania na bieżące wydarzenia kultury masowej, polityki, sportu.

Na przykład: w czasie pandemii – logo Starbucks w maseczce, *social distancing* w logo – rozdzielona litera M w logo McDonalds, rozdzielone okręgi w Audi.

25) Na czym polega *due diligence*? Podaj przykład firmy świadczącej takie usługi.

Odpowiedź: Szczegółowa analiza sytuacji przedsiębiorstwa, jego wycena oraz ocena potencjalnego ryzyka, poprzedzająca transakcję kapitałową (np. fuzje, przejęcia).

Przykład firmy: Bain & Company.

26) Podaj dwa przykłady zdarzeń, które spowodują w przedsiębiorstwie powstanie rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wraz z krótkim opisem (uzasadnieniem).

Odpowiedź:

- **Amortyzacja inną stawką bilansowo (księgowo) niż podatkowo. Jeśli stawka podatkowa jest większa niż bilansowa – powstanie rezerwa.**
Zmiana wartości akcji nieuznawana podatkowo za przychód, dopiero w momencie zbycia
- **Tak samo aktualizacja wartości zapasów**
- **Odsetki od należności przeterminowanych są przychodem podatkowym dopiero w momencie przelania na konto**
- **Leasing finansowy, podatkowo operacyjny**

27) Czym jest stawka aktuarialnie uczciwa w ramach ubezpieczenia? Zdefiniuj pojęcie oraz przedstaw jego wpływ na rynek ubezpieczeniowy.

Odpowiedź: Stawka aktuarialnie uczciwa to stawka ubezpieczenia, przy której ubezpieczyciel „wychodzi na zero”. Stawka aktuarialnie uczciwa może służyć do porównań między różnymi firmami ubezpieczeniowymi. Konsument analizując rozbieżności między stawką „uczciwą” a oferowaną przez ubezpieczalnię może określić która z nich ma najniższe marże i jednocześnie jest w największym stopniu korzystna cenowo. Powszechną praktyką jest jednak pobieranie od ubezpieczających się stawek

znacznie wyższych od uczciwych aktuarialnie. Wynika to z faktu awersji do ryzyka, którą cechuje się większość populacji, co z kolei jest powodem istnienia branży ubezpieczeniowej w ogóle.

28) Opisz kim są „aniołowie biznesu” (ang. business angels). Czy w Polsce jest jakaś organizacja, która ich zrzesza?

Odpowiedź: Są to inwestorzy prywatni, którzy zazwyczaj osiągnęli już znaczący sukces finansowy w działalności gospodarczej jako prywatni przedsiębiorcy bądź członkowie kadry kierowniczej wielkich korporacji. Własne zasoby finansowe i doświadczenie biznesowe chcieliby zaangażować we wsparcie nowych interesujących przedsięwzięć, licząc na godziwą stopę zwrotu w perspektywie kilku lat. Przykłady organizacji: Polska Sieć Aniołów Biznesu, Lewiatan Business Angels.

29) Z jakiego powodu zakłada się sp. z o.o. sp.k., to znaczy spółkę komandytową, której komplementariuszem jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością? Co jest zaletą takiej formy prawnej?

Odpowiedź: Spółka komandytowa z udziałem spółki z o.o. jest korzystnym rozwiązaniem, które pozwala na wyłączenie odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki. Opisana forma prawna polega na uczynieniu spółki z o.o. komplementariuszem, czyli współnikiem odpowiadającym całością majątku, jednak wyłącznie majątkiem spółki, a nie jej właścicieli.

30) Czym jest i na czym polega karuzela VAT?

Odpowiedź: Karuzela podatkowa to organizacyjnie zaawansowane przestępcze schematy transakcyjne, wykorzystujące konstrukcję podatku od wartości dodanej (VAT) w celu uchylania się od zapłaty podatku VAT należnego lub nieuprawnione domaganie się zwrotu VAT poprzez stworzenie iluzji okrężnego ruchu towarów między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Podmioty działające na podstawie „karuzeli podatkowej” nie płacą VAT należnego lub wyłudniają zwrot VAT naliczonego. Wyrażenie „karuzela” odnosi się do transakcji kupna / sprzedaży pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w oszustwo w taki sposób, że sprzedawane towary krążąc

16 marca 2021

w łańcuchu dostaw „wracają” do państwa pochodzenia (pierwszego ogniwa w łańcuchu).